

АЛЕКС БОЛДИН
МИТО И ИЗВЪНЗЕМНИТЕ

chitanka.info

Когато жена му почина, Мито не можеше веднага да прецени как ще протече бъдещия му живот. Тя приготвяше зимнините, тя му готвеше и переше, тя му кърпеше скъсаните чорапи. Беше му много тежко за нея. Уж за него лекарите казваха, че са преброени дните му след прекарания инсулт, а се получи точно обратното, отиде си тя. Шест месеца не бе на себе си от скръб. Децата му отначало го утешаваха, а след това всяко хвана собствения си път в живота. Изпожениха се. Дъщерята замина за Гърция, а синът отиде зет на къща. Така че в един момент той се озова напълно сам в малкия пращен апартамент на високата бетонна кооперация.

Имаше нощи, когато не можеше да заспи. И най-тихите шумове го стряскаха. Заслушваше се в лая на кучешката глутница около стария пазар, в стенанията на вятъра във въжетата за простор, в клаксоните на профучаващите автомобили по магистралата. Никога досега не бе изпитвал така силно раняващата сърцето и душата бездънна тишина на самотата.

Когато безсъницата го изтощи до краен предел, нещо в него се скъса, преобърна и изби на плач. Плачеше непрекъснато, пред съседите, пред личния лекар, пред кварталната магазинерка от магазинчето за хляб. Не се бръснеше, не се миеше, заприлича на скитник и бродяга. Тогава синът му реши, че е крайно време да го полекуват горе, „в борчетата“. Така наричаха на майтап психиатричното отделение, намиращо се в зелената борова горичка в подножието на врачанската планина. Депресията му бе лека и затова не се застоя дълго сред психично болните. Изписаха го със съвет да започне физическа работа за разсейване на вниманието.

Едва беше навършил седемдесет и две години, когато стана най-ревностният лозар сред врачанските пенсионери. На млади години беше лепил плочки в апартамента на Коло Амако. Синовете му го познаваха добре. Като чуха за проблема му, го повикаха и му предложиха да работи на фамиленото им лозе. На младите не им се работеше лозарска работа. Той се съгласи с радост. Беше селски човек, работлив от млад.

Ставаше рано, хващаше „лозарския“ автобус от автогарата и в момента, когато се пукнеше зората, малката остра мотика вече пееше в ръцете му. Всичко, което се родеше от лозето, влачеше вкъщи с две големи кофи.

Веднъж, съвсем случайно, срещна до павилионите на стария пазар баба Зоя. Тая весела и усмихната жена му хареса от пръв поглед. Беше доста по-възрастна от него. От разговора узна, че бабата има неомъжена сестра точно на неговите години. Това беше поводът за Мито да занесе на бабата една кофа със зелен боб.

— За теб и сестра ти — каза. — Пък ще затворите 5–6 буркана и за мен.

Бабата, чиято пенсия едва стигаше за хляба и киселото мляко, се зарадва от сърце.

Развесели се. Позвъни на сестра си и двете се развъртяха да правят зимнина от ненадейно появилата се суровина.

Госпожица Гинче, така се казваше въпросната сестра, почти си бе уредила живота по отношение на мъжете. Беше прибрала един полусляп архитект, изгонен от жена и деца. Хрантутеше го, переше го, миеше му краката, а той, като нямаше какво да прави, непрекъснато ѝ обясняваше колко е проста. Тези обяснения не я обиждаха, защото цял живот си бе мечтала да се омъжи за архитект. Най-после животът ѝ бе „подхвърлил златния късмет“ и тя се боеше да не го изпусне. Това нейно „златце“, ѝ беше „хванало слабостите и спатиите“. Лежеше по цял ден на разкривения креват, слушаше радио, пърдеше и говореше неспирно как и защо комунизмът бил най-хубавото нещо на света.

Та именно в тоя специален момент баба Зоя ѝ заговори с ентузиазъм и вдъхновение за трудолюбивия вдовец — Мито.

— Мани го тоо!... — отсече от раз госпожица Гинче. — Много е прос! Селяндур, джуруляк и смърди на лук и прѝкиш. Виж му само физиономията, как та гледа като пълтеник. Кво ми го фалиш!

— Ама той живее срещу нас, ма Гино! През час ще си у нас и аз у вас, не разбираш ли? Вече не сме млади, ма сестро. За да дойда и да те видя трябва да мина жп линията, а как се спъвам напоследък...

— Акоо толко убав и толко ти аресва земи си го, ма! Алал да ти е!

— С тоя език ще си ходиш мома, докато те поп поръси!

...

— Така, де! Човеко на мен ми харесва. И е работлив за двама.

— А стига, ма! Стига си ми приказва̀ла за тоо орунгел!

Мина лятото. В една септемврийска вечер на вратата на баба Зоя се позвъни. Тя стана от стола, затътри нозе, отвори входната врата и в

полумрака на коридора, защото ключа за стълбищното осветление бе развален, съзря Мито. Той се бе прегърбил с две кофи лозарски домати.

— Нося ги, за да си направите консерви за зимата. И за сестра ти Гинче ще има — това уточнение той направи специално с една широка и добродушна усмивка.

Баба Зоя едва не подскочи от радост. Само напредналата ѝ възраст и старческото благоприличие ѝ попречи да го стори.

— Влизай бе, Мите, влизай!... Тъкмо сестра ми е дошла на гости. Ще се видите, ще се поразговорите. Гинчее... ела, ма! Ела да видиш кой е дошъл!...

Мито събу калните си гумени цървули и плахо пристъпи в малката кухничка.

— Ха, добър вечер! Мито ме викат! — подаде плахо ръка той. Тя трепереше от вълнение и умора. Пълните кофи с домати му бяха взели силите.

— Ангелинка! Много ми е приятно! — старата мома беше намръщила вежди. Пълните ѝ устни се бяха свили в буквата „О“. Двойната брадичка с няколкото прокарали косми потрепваше с възмущение и презрение.

— Сядай, Мите, сядай! Хайде сега, вземи си от сладкото! Ние врачаните, нали знаеш, черпим гостите със сладко. Това е от смокини. Чудесно е! Опитай го! Пийни и студена водица, че иначе ще ти е отрътно.

— М-м-м... идеално е! Моята жена, бог да я прости, правеше хубави сладка. През февруари изядох последния буркан. Няма вече жена... Няма а-а...

Гласът му пресекна. Очите му се напълниха със сълзи.

— Е, ще се намери... Не си толкова стар. За всяка кола си има пътници... — меко и благо занарежда баба Зоя.

— Ръм-м-м — се отрони от гърлото на госпожица Гинче.

Настана неловка пауза. Мито, поради нямане какво да каже или поради кой знае какви чувства, вероятно, за да създаде интерес към себе си, започна да развива интересна теза. Тя мигом фокусира вниманието на двете възрастни сестри.

— Абе, на мен ми спори мотиката, ама си имам и други дарби... Хората ме викат да им търся вода в лозята.

— А! Как го правиш бе, Мите?

— Имам си две пръчки, дълги, от изсъхнал мискет. Като ги хвана и тръгна... И показват! Когато се дигнат нагоре, значи на самото място има вода. Тогава отстъпям назад, докато си се върнат на старото положение. Броя крачите. Те ми определят дълбочината на водния дамар. Що герани съм открил в Шаровитица, край и брой нямат.

— Абе, там е безводна зона. Чула съм, че има само 4–5 извора.

— Има, има... Стига да знаеш къде да търсиш, има...

— Ръм-м-м... — беше реакцията на госпожицата.

— И кой те научи на този мурафет? — продължи да пита баба Зоя.

— Може да ми се смеете, ама...

— Кой, че не чух?

— Извънземните!

— Мълчи, не думай!... И кога?...

— Ами бях на десет години момченце. Пасях кравите и изведнъж над главата ми прелетя голяма сребърна чиния. Накъдето и да тръгна, тя все по мене. После се завъртя и кацна край една шипка. Излязоха двама много високи, ама много по-високи от нас, с едни такива големи глави и тесни очи като на китайци. Започнаха нещо да ми говорят, ама аз не ги разбирах. После единият ме хвана за дупето и ме подхвърли на другия. Оня ме пое и ме хвърли обратно. След като си поиграха така, ме сложиха да легна. По-слабият извади нещо и ми го заби в слепоочието. Май ми сложиха в главата някакъв уред, малък, съвсем малък... После си заминаха.

— Леле-е-е... Ама не те ли заболя?...

— Не! Никак не ме заболя. Само временно ми се замая главата. Мисля, че с тоя уред ми говорят, защото от време на време чувам гласове. Казват ми какво да правя и на кого да помагам. Казват ми кой е добър и кой е лош. Ето сега... Вие сте добри хора... В тоя вход има обаче и лоши, много лоши хора. Зная кои са...

— Ръм-м-м... Ръм-ръм...

— Всяка година ме посещават. В края на август. Аз си зная. Усещам, кога ще дойдат, и ги чакам.

Мито говореше увлечено. Погледът му доби оная унесеност, сякаш разказваше интересна приказка на две малки доверчиви деца. Дали си вярваше?... Едва ли! По-скоро искаше да създаде интересно впечатление за себе си. И го създаде по най-ефектния и блестящ начин.

Доматите в кофите червенееха с меки и топли багри. Възрастните жени се бяха умълчали опулени, невярващи и развълнувани. Лъжичката, в потрепващата ръка на гостенина, почукваше леко и звънливо кристалната чинийка с неизяденото смокиново сладко. Някъде навън излая куче. Отвърна му нестроен хоров кучешки лай откъм кофите за смет.

— Ами, аз да тръгвам, че стана късно — засуети се Мито.

— Да, да... Ще те изпратя — надигна се пъргаво баба Зоя.

— Ръм-м-м...

— Пък в събота ще дойда, за да ви помогна в консервирането...

— Ела, Мите, ела... Заповядай!...

— Ръм-м-м...

Той си тръгна. Баба Зоя задържа отворена вратата на апартамента, за да види къде да стъпи. В тъмнината лесно би могъл да се спъне и да падне. Нямахше кой да подмени разваления ключ за стълбищното осветление.

— Како, ма! Не видиш ли, че на тоя му хлопа чивията?!

— Не забравяй, че е загубил жена си... Не му е било леко на човека. Може малко да се е чалнал, ама е работлив за двама. А ти си муулузка. С оня, пръдливия, сте се събрали двама муулузи. Мързи ви, та чак задника ви боли... Не намирай махна, че няма много да живееш на тоя свят. Вземи си работлив и добър човек. На ръце ще те носи. А че заажда, какво пък и ти зааждаш понякога, ама не можеш да се усетиш.

— Ръм-м-м...

В събота всичко вървеше по план. Огънят в двора на госпожица Гинче гореше буйно. В казана с горещата вода къкреха кротко петнайсет буркана с консервирани домати.

Архитектът опипваше бавно сухите клончета и внимателно, за да не се изгори, ги буташе под казана. Той бе отворил беззъбата си уста във върховно удивление, защото Мито, специално за него, разказваше новите си истории и приключения с извънземните.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.